

novosti

ZLOČIN U LOVASU ■ SUD ZA RATNE ZLOČINE OSUDILO JE 14 PRIPADNIKA JNA, LOKALNE TERITORIJALNE

OSUĐENI ZA ŽIVI ŠTIT Najveća kazna 20 godina

Male su to kazne, ali ipak, utjeha je nama u Lovasu da se za zločine sudilo i presudilo mada, **žrtve nitko vratiti ne može** – tim su riječima jučer stanovnici Lovasa dočekali vijest iz Beograda

PRVOOPTUŽENI
Prvooptuženi Ljuban Devetak dobio je 20 godina

UBIUDR: sramotne i blage kazne

Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata Podrinje (UBIUDR) izrazila je ogorčenje presudom Odjeljenja Višeg suda za ratne zločine u Beogradu na kojem su 14 pripadnika bivše JNA i paravojne formacije «Dušan Sili» osuđeni zbog ubojstva 70 hrvatskih civila u selu Lovas u Hrvatskoj, nazvanih kazne blagima i simboličnim.

«Takva se nepravredna presuda mogla i očekivati, a ništa nas ne bi iznenadilo da u kasnijem postupku bude i umanjena. Glavni ratni zločinac u ovom procesu dobio je tek 20 godina zatvora, a ostali mnogo manje. Osim što su ubijali, klali i profirjavali pretežno starce, ženu i djecu, samo zato što su bili Hrvati, oni su ih uz ostalo natjerali i da kao živi štit koračaju kroz minsko polje. Tada je poginulo 22 civila, a više ih je ranjeno», stoji u današnjem priopćenju UBIUDR-a.

Smatraju da su samo zbog tog zločeda srpski zločinci trebali su biti osuđeni na daleko teže kazne.

BEOGRAD, LOVAS ► Vijeće Specijalnog suda za ratne zločine osudilo je jučer 14 pripadnika JNA, lokalne teritorijalne obrane i paravojne postrojbe «Dušan Sili» na ukupno 128 godina zatvora zbog ubojstva najmanje 70 hrvatskih civila i drugih zlodjela počinjenih u selu Lovas 1991. godine. Prvooptuženi Ljuban Devetak osuđen je na 20 godina zatvora, drugooptuženi Milan Radojčić na 13 godina, a Željko Krmajić na 10 godina robije. Krivim su proglašena i četvorica pripadnika nekadašnje JNA pa je Miodragu Dimitrijeviću izrečena kazna na 10 godina zatvora, Darku Periću i Radovanu Vlakoviću na po pet godi-

na i Radisavu Josipoviću na četiri godine. Bivši pripadnici paravojne postrojbe «Dušan Sili» Jovan Dimitrijević i Zoran Kosijer osuđeni su na osam, odnosno devet godina zatvora, Saša Stojanović, Dragun Bačić, Petronije Stevanović na osam, šest i 14 godina zatvora, a Aleksandar Nikolaidis na šest godina.

Sud je prihvatio navode optužnice prema kojim su okrivljeni tijekom napada na Lovas 10. listopada 1991. godine, krivi za ubojstva 22 civila u kućama i dvorištima, a idućih dana u improviziranim zatvorima mučki su likvidirane još 23 osobe. Sredinom listopada 1991. srpske snage primorale su civile, mještane Lovasa hrvatske nacionalnos-

ti da kao živi štit koračaju kroz minsko polje gdje je stradalo 22 ljudi, više ih je ranjeno, a u sporadičnim življavanjima ubijena su još tri civila.

Najopsežniji i najteži

Obrazlažući presudu predsjednica sudske vijeća Olivera Anđelković rekla je da je u dokaznom postupku utvrdjeno da su optuženi zapovjedali i počinili teška zlodjela nad mještanima Lovasa. Ona je navela i da su optuženi nekontrolirano i nasumice orvarali vatru na civile, na njihove kuće i dvorišta iako u Lovasu nije bilo pripadnika hrvatskih oružanih snaga. Zamjenik tužitelja za ratne zločine Bruno Vekarić izrazio je zadovoljstvo presudom ocjenjujući da

» Mislio sam da je to kraj, otupio sam već bio od batina i maltretiranja

» U 66 dana smršavio sam 24 kilograma, još se naježim na svako sjećanje

su izrečene kazne adekvatne i da je pravosuđe Srbije poslalo jasnu poruku poštovanja žrtvama, kao i ispriku za sve što se na ovim prostorima događalo tih nesretnih godina. On je podsjetio da je proces optuženima za zlodjela u Lovasu bio jedan od najopsežnijih i najtežih pred Odjeljenjem za ratne zločine Višeg suda u Beogradu i odao priznanje, sućima koji su kao i svjedoci, prema riječima Vekarića, bili izloženi brojnim pritiscima.

Sudjenje za ratne zločine u Lovasu traje četiri godine i sashušano je 194 svjedoka. Jučerašnjem izricanju nepravomoćne presude nazočile su obitelji žrtava, hrvatski veleposlanik Željko Kuprešak kao i predstavnici nevladinih udruga za ljudska prava.

Sve smo izgubili

Male su to kazne, ali ipak, utjeha je nama u Lovasu da se za zločine sudilo i presudilo mada, žrtve nitko vratiti

ne može – tim su riječima jučer stanovnici Lovasa dočekali vijest iz Beograda.

Dok je 30-tak Lovasčana išlo u Beograd čuti izricanje presude nakon četiri godine dugog suđenja – među kojima je bila i Jelena Baketa koja je ostala bez dva sina – drugima su u Lovasu jučer «zadržale ruke». Ima i onih koji nemaju snage više se prisjećati stradanja.

«Sve smo izgubili, život moralni iznova graditi. Što mi presuda može značiti? Eto, utjeha da je za zločin stigla kazna – govori Stjepan Peulić, danas

Kandić: Kazna od šest godina za ratni zločin nije prirodna

Humanitarna ojelatnica, predsjednica srbijanske nevladine udruge Fond za humanitarno pravo Nataša Kandić, koja je neko vrijeme bila zastupnica žrtava, rekla je nakon suđenja kako je neiprodno da se za ratni zločin dobije kazna od samo nekoliko godina zatvora. Kazala je da među članovima obitelji ima nezadovoljnih visinama kazni, te podsjetila da je već prije bilo i onih koje su imali primjedbe na samu optužnicu.

– To su očekivane reakcije, zato što je neiprodno da za ratne zločine nitko bude osuđen na šest, sedam, osam ili devet godina, kaže Kandić da se u postupcima za druga kaznena djela za teška ubojstva ponekada dobijaju kazne u visini od 40 godina zatvora, kazala je Kandić. (Hina)

OBRANE I PARAVOJNE POSTROJBE »DUŠAN SILNI«

Izricanju nepravomoćne presude nazočile su obitelji žrtava

67-godišnjak vadeći iz džepa maramicu kojom, ispod naočala, otire suze. I 20 godina kasnije teško mu je, po tko zna koji put, opet pričati o strahotama koje je preživio. Njegovo je svjedočenje u beogradskom procesu trajalo tri sata, a onda mu je, kaže, pozlilo pa je iskaz kasnije dovršio video-linkom iz Vukovara. Stjepan je bio u skupini Lovlašćana koja je 18. listopada '91. u okupiranom selu prisilno odvedena na »čišćenje« minskog polja.

Rekli su nam da idemo brati vinograd, ali doveli su nas na livadu, odmah iza prvih seoskih kuća. Mislio sam da je to kraj, otupio sam već bio od batina i maltretiranja. A onda smo morali nogama, kao da kosimo, tražiti mine koje će oni, tako su nam govorili, doći izvaditi. Kad je eksplozija raznijela jednog mla-

4 GODINE trajalo je suđenje za ratne zločine u Lovasu

194 SVJEDOKA je saslušano

dica svi smo poljegli, metci su fjukali... Nas dvojica išli smo po mrtve i ranjene, i tada sam stao na »paštetu«. Imao sam sreće, ostao sam samo bez palca na nozi – s mukom se u svom dvorištu u Lovasu jučer prisjećao Stjepan Peulić.

Zadrhte ruke

Pokazuje i ožiljak na bradi koji mu je ostao kada je dobio udarac čizmom koji mu je slomio dva zuba. Bez iče-

ga, iz sela je sa suprugom protjeran 26. prosinca '91.

– Još dok sam bio u selu, iz kuće su uzeli dukate. Ništa nismo zatekli kad smo se '98. vratili, ni traktor, ni berač, ni staru motiku – kaže Stjepan. Da je jučerašnja presuda »možda malo olakšanje« za stanovnike Lovasa naveo je načelnik općine Lovas, Stjepan Milas koji je i sam bio nazočan izricanju presude u Beogradu. Iako visinom kazne Lovlašćani ne mogu biti zadovoljni, Milas kaže kako su pak, zadovoljni korektno vođenim procesom koji je doveden do kraja. Navodi i tragičnu bilancu – 70 žrtava i dvi-je osobe koje su i danas na popisu nestalih.

Jakovu Peuliću su na vijest iz Beograda jučer »zadrhtale ruke«. U okupiranom selu u jesen '91. bila je cijela njegova obitelj koju je, s troje maloljetne djece, sretnim slučajem uspio spasiti nakon dva mjeseca, preko Šida i BiH do Zagreba.

– Kada su ušli u selo, šest dana bio sam zatvoren, nas 60-tak je bilo u seoskoj zadrugi, ni na toalet nismo mogli. Šutio sam i trpio, bojao se za djecu – sjeća se taj 59-godišnjak.

– Bolje da ne pričam kako je sve bilo tih dana. U 66 dana smašvio sam 24 kilograma. Prošlo je 20 godina, a još se naježim na svako sjećanje – dodaje.

Bojana OPRJAN ILIĆ,
Sanja BUTIGAN

